

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Györgyi Árpád ügyvéd által képviselt (felperes neve) felperesnek a dr. Kiss József ügyvéd által képviselt (alperes neve) alperes ellen vételár visszafizetése iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2007. december 7-én kelt, 20.P.24.225/2006/5. számú ítéletével szemben az alperes által 7., Pf.2. és Pf.3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperes marasztalásának összegét 11.100 (Tizenegyezer-egyszáz) CAD-nak, és ezen összegnek a kifizetéskor érvényes nemzetközi pénzüpiaci kamatának a kifizetéskori forintellenértékére leszállítja.

Az első fokú ítéletnek a perköltségre és az illetékre vonatkozó rendelkezését mellőzi.

A felperes illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt 447.800 (Négyszáz-negyvenhétezer-nyolcszáz) forint kereseti illetékből 111.950 (Egyszáztizenegyezer-kilencszázötven) forintot az alperes, 335.850 (Háromszázharmincötezer-nyolcszázötven) forintot a felperes köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen az alperesnek együttes elsőfokú és fellebbezési eljárási rész költség fejében 665.850 (Hatszázhatvanötezer-nyolcszázötven) forintot.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében tényként állapította meg, hogy a felek között 2003. októberében megbízási szerződés jött létre, amely szerint az alperes vállalta azt, hogy a felperes által internetről kiválasztott, kanadai kereskedő által eladásra hirdetett Chrysler PT Cruiser típusú és Nissan Murano SI típusú személygépkocsi kanadai vásárlásában és azok Magyarországra való szállításában közreműködik. A

felek megbízási díjként autónként 1.000-1.000 CAD-t kötöttek ki. 2003. október 6-án a felperes befizetett az alperesnek az ... Bank Rt-nél vezetett számlájára 42.400 CAD-t, amely a két autó vételára és a megbízási díj összege volt. A felek arra nézve nem állapodtak meg, hogy a gépkocsik mikor érkeznek Magyarországra. Az alperes a 42.400 CAD-t a szerződés teljesítése érdekében kanadai közreműködőjének a számlájára utalta át. A felperes által megrendelt gépjárművek megvásárlására nem került sor.

2005. február 18-án a felek két tanú előtt jegyzőkönyvet írtak alá, amelyben rögzítették az általuk kötött megbízási szerződés létrejöttét, annak feltételeit, valamint azt, hogy a szerződés teljesítésére nem került sor. Az alperes elismerte, hogy a felperesnek 42.400 CAD-ból 9.000 USD-al tartozik, amely 11.100 CAD-nak felel meg, s vállalta, hogy öt napon belül azt egyösszegben megfizeti. Az alperes akként nyilatkozott, hogy a 31.300 CAD-dal a kanadai közreműködője tartozik felé, az alperes az ezzel kapcsolatos igényét a felperesre engedményezte. A felek előzetes egyeztetést követően írták alá a jegyzőkönyvet. A megbízási szerződés 2003. decemberében megszűnt azzal, hogy a felperes a megbízási szerződéstől elállt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.463.249 Ft-ot és ezen összeg után 2003. október 7-étől a kifizetés napjáig járó és a mindenkorai költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot, valamint 746.300 Ft + áfa perköltséget. Az elsőfokú bíróság egy napi késedelmi kamatigény tekintetében a keresetet elutasította. A bíróság kötelezte az alperest arra, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 447.800 Ft kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felek között szóbeli megbízási szerződés jött létre 2.000 CAD megbízási díj kikötése mellett, mely szerint az alperesnek a felperes által kiválasztott gépjárművek megvásárlásával és Magyarországra juttatásával kapcsolatban kellett eljárnia. A Ptk. 474. § (1) bekezdése szerinti megbízási szerződés létrejöttét bizonyítja a 2005. február 18-ai jegyzőkönyv (1/F/4.), amely a Pp. 196. § (1) bekezdés b) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül. Az alperes tagadásával szemben a felperes előadását és a teljes bizonyító erejű magánokiratban foglaltakat támasztotta alá a jegyzőkönyvet aláíró két tanú vallomása is. A rendelkezésre álló bizonyítékokra és a Pp. 164. § (1) bekezdésére tekintettel az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség arra vonatkozóan, hogy a felek között nem jött létre megbízási szerződés. Az alperes az ellenkérelmét alátámasztó bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a tárgyalásokon szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, így az elsőfokú bíróság a bizonyítatlanság jogkövetkezményét az alperesre hárította.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes 2003. decemberében elállt a szerződéstől a Ptk. 300. § (1) bekezdése alapján, amely a szerződést felbontotta a Ptk. 320. § (1) bekezdése szerint, ezáltal a szerződés megkötésére

visszamenőleges hatállyal szűnt meg és a már teljesített szolgáltatások visszajárnak a Ptk. 319. § értelmében.

Az elsőfokú bíróság a késedelmi kamat viseléséről a Ptk. 298. § a) pontjára és 301. § (1) bekezdésére figyelemmel határozott.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdésére, a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 2. § a) pontjára tekintettel döntött.

Az elsőfokú bíróság a 8. sorszámú végzésével elutasította az alperes 2007. december 7-ei tárgyalás elmulasztása miatt előterjesztett igazolási kérelmét, mert az elkésett. A Fővárosi Ítéltábla a 3.Pkf.26.029/2008/1. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

Az alperes az ítélet elleni fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes előadása és a tanúk vallomása valótlan, a 2005. február 18-ai jegyzőkönyv hamis, azon nem az ő aláírása szerepel. Az alperes továbbra is tagadta, hogy a felek között megbízási szerződés jött volna létre. Az alperes hangsúlyozta, hogy meghatalmazása alapján a felperes rendelkezhetett az alperes bankszámlája felett. A felperes az alperes devizaszámláját használhatta a vételár átutalására. A felperes a kanadai közreműködőt az alperes révén ismerte meg, akik közvetlenül kerültek egymással üzleti kapcsolatba. Tagadta, hogy a felperessel szemben tartozása állna fenn. A felperes két tanú kihallgatását indítványozta arra vonatkozóan, hogy 2005. február 18-án nem tartózkodott Budapesten és további egy tanú kihallgatását indítványozta arra vonatkozóan, hogy a felperes nem az alperesnek, hanem a kanadai üzletembernek adott megbízást a személygépkocsi behozatalára. Az alperes a másodfokú tárgyaláson csatolta a részére e-mail mellékleteként a kanadai közreműködő által küldött angol nyelvű felülhitelesítés nélküli nyilatkozatot.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra, hogy az alperes a fellebbezési eljárásban bizonyítási indítványokat már nem terjeszthet elő a Pp. 235. § (1) bekezdésére figyelemmel. E körben utalt a BH.2003.509. eseti döntésre is.

A fellebbezés részben alapos az alábbiak szerint:

A Pp. 235. § (1) bekezdésének második mondata akként rendelkezik, hogy a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Az a tény, hogy az alperes 2005. február 18-án Budapesten tartózkodott-e vagy sem, nyilvánvalóan nem az elsőfokú bíróság határozatának meghozatalát követően jutott az alperes tudomására. Az alperes nem igazolta, s nem is valószínűsítette, hogy az elsőfokú bíróság határozatának meghozatalát követően jutott tudomására az, hogy a másodfokú

bírósághoz benyújtott beadványában megjelölt három tanú az alperes által megjelölt tényekre vonatkozóan tanúvallomást tud tenni. A tértivevény tanúsága szerint a keresetlevél és annak mellékletei 2007. február 15-én az alperes meghatalmazottja részére kézbesítve lettek. Az alperes a 2007. június 19-én bírósághoz érkezett beadványában terjesztette elő ellenkérelmét, amelyben tagadta, hogy közte és a felperes között jogviszony jött volna létre. Az alperes e beadványában a 2005. február 18-ai jegyzőkönyv tekintetében nyilatkozatot nem tett. E beadványban közölte, hogy a tárgyalás időpontjában külföldön tartózkodik, így azon nem jelenik meg. Az elsőfokú bíróság 2007. június 20-án tartott tárgyalást, amelyen az alperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, s meghatalmazottról sem gondoskodott. Az elsőfokú bíróság e tárgyaláson foganatosította a felperes személyes meghallgatását, majd a tárgyalást 2007. december 7-ére halasztotta el, s felhívta az alperes figyelmét arra, hogy a 2005. február 18-án kelt jegyzőkönyv és a keresetlevél mellékletét képező egyéb okiratokra figyelemmel az alperest terheli annak bizonyítása, hogy nem jött létre megbízási jogviszony a felek között. Az elsőfokú bíróság felhívta az alperest arra is, hogy valamennyi bizonyítási indítványát 30 napon belül terjessze elő. A tértivevény tanúsága szerint a 4. sorszámú jegyzőkönyvet 2007. augusztus 3-án az alperes vette át. A 2007. december 7-ei tárgyaláson az alperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, meghatalmazottról sem gondoskodott. Az elsőfokú bíróság e tárgyaláson kihallgatta tanúként a 2005. február 18-ai jegyzőkönyvet aláíró két tanút, majd e tárgyaláson - annak berekesztését követően - ítéletet hozott. Az alperes a 2007. december 7-ei tárgyalás elmulasztása miatt elkészen terjesztett elő igazolási kérelmet, majd a 2008. április 26-ai beadványában hivatkozott először arra, hogy a vétíven szereplő aláírás nem tőle származik. A másodfokú tárgyaláson az alperes ismételtén kifogásolta, hogy a 4. sorszámú jegyzőkönyv kézbesítéséről szóló tértivevényt nem ő írta alá.

A másodfokú bíróság abból, hogy az alperes ellenkérelmet terjesztett elő, arra a következtetésre jutott, hogy a keresetlevelet annak mellékleteivel együtt megkapta. Ebből az alperes számára nyilvánvalóvá vált, hogy a felperes bizonyítékként milyen okiratokra hivatkozik. Jóhiszemű pervitel mellett az alperesnek az ellenkérelmében a 2005. február 18-ai jegyzőkönyvvel kapcsolatos védekezését elő kellett volna terjesztenie azok bizonyítékaival együtt, illetve az ellenkérelmét alátámasztó bizonyítási indítványait is elő kellett volna terjesztenie. Az alperes a 2007. június 20-ára kitűzött tárgyalásról tudott, s amennyiben a tárgyalás jegyzőkönyvét nem ő vette volna át, elvárható lett volna az, hogy a per állása felől érdeklődjön az elsőfokú bíróságon, tájékozódjon arról, hogy a 2007. június 20-ai tárgyaláson milyen eljárási cselekmények történtek. Mindezeket figyelembe véve az alperesnek a 2007. december 7-ei tárgyalásig eleget kellett volna tennie az elsőfokú bíróság 4. sorszámú végzésében foglalt felhívásnak. A Pp. 141. § (2) bekezdése szerint ugyanis a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni. Ezen indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az alperes fellebbezési eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványainak nem adott helyt, a felajánlott bizonyítás lefolytatását mellőzte.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, azonban a másodfokú bíróság az abból levont jogi következtetésekkel és érdemi döntéssel csak részben ért egyet az elsőfokú bírósággal.

Helyes az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a 2005. február 18-ai jegyzőkönyv a Pp. 196. § (1) bekezdés b) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokirat. Helyes az az álláspontja is, hogy a Ptk. 474. § (1) bekezdése szerinti megbízási szerződés létrejöttét és annak tartalmát a tanúvallomások megerősítették, s e bizonyítékok alátámasztották a felperes előadását. A 2005. február 18-ai jegyzőkönyv a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerő nyilatkozatot tartalmaz az alperes részéről. Az alperes ugyanis elismerte, hogy 11.100 CAD-dal tartozik a felperesnek, amelynek öt napon belüli egyösszegű megfizetését vállalta. A Ptk. 242. § (1) bekezdése értelmében a tartozás elismerése a tartozás jogcímét nem változtatja meg, de az elismerőt terheli annak bizonyítása, hogy tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető vagy a szerződés érvénytelen.

A 2005. február 18-ai jegyzőkönyv 31.300 CAD és annak törvényes kamatai tekintetében a Ptk. 328. § (1) bekezdése szerinti engedményezési szerződést is rögzít. Az alperes ugyanis a kanadai közreműködővel szembeni 31.300 CAD és törvényes kamatai tekintetében követelését engedményezte a felperesre. A Ptk. 328. § (1) bekezdése szerinti engedményezési szerződés nincs írásbeli alakhoz kötve, az akár szóban vagy ráutaló magatartással is érvényesen létrejöhet a Ptk. 216. § (1) bekezdése alapján. Azzal, hogy a felperes a 2005. február 18-ai jegyzőkönyvet aláírta, ráutaló magatartással az engedményezést elfogadta. Ezt támasztja alá a felperes 2007. december 7-ei tárgyaláson tett előadása is (5. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal utolsó előtti bekezdés).

A Ptk. 330. § (1) bekezdése szerint az engedményező az engedménnyessel szemben a kötelezett szolgáltatásáért - az engedményezés fejében kapott ellenérték erejéig - kezesként felel, kivéve ha a) a követelést kifejezetten bizonytalan követelésként ruházta át az engedményesre; b) felelősségét egyébként kizárta. A jegyzőkönyv tartalmából nem lehet arra következtetni, hogy a Ptk. 330. § (1) bekezdés a), illetve b) pontjában foglalt valamelyik kivétel fennállna. Az engedményezés visszterhes volt, hiszen az engedményezés hiányában közvetlenül az alperes tartozott volna a felperes részére megfizetni 31.300 CAD-t is. Az engedményezés folytán azonban a felperes az alperes helyébe lépett a Ptk. 329. § (1) bekezdése értelmében, tehát e követelés jogosultja az alperes helyett a felperes lett.

A felperes tévesen hivatkozott arra, hogy az engedményezés folytán az alperes készfizető kezességgel tartozna a felperes felé. A Ptk. 330. § (1) bekezdése értelmében ugyanis az alperes jogállása egyszerű, ún. sortartásos kezesi minőség. A Ptk. 274. § (1) bekezdése értelmében a kezes mindaddig megtagadhatja a

teljesítést, amíg a követelés a kötelezettől behajtható. Ez a szabály a kötelezett és a kezes együttes perlését nem gátolja. A felperes nem igazolta, hogy a követelés a kanadai közreműködőtől - mint kötelezettől - behajthatatlan és a felperes jelen perben a kanadai közreműködővel szemben nem érvényesített igényt. Mindezekből pedig az következik, hogy az alperes az egyszerű kezesi felelőssége alapján még nem tartozik helytállási kötelezettséggel.

A felperes előadta, hogy 2003. decemberében érdekmúlás miatt elállt a szerződéstől. A felperesnek ez a nyilatkozata a Ptk. 483. § (1) bekezdése szerinti azonnali hatályú felmondás, amely a Ptk. 481. § a) pontja értelmében a megbízási szerződést a megbízás teljesítése nélkül megszüntette. A Ptk. 319. § (2) bekezdése szerint a szerződés megszüntetése esetében a szerződés a jövőre nézve szűnik meg és a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak. Amennyiben a már teljesített pénzbeli szolgáltatásnak megfelelő ellenszolgáltatást a másik fél még nem teljesítette, a pénzbeli szolgáltatás visszajár. A Ptk. 231. § (2) bekezdése szerint más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben lévő árfolyam alapulvételével kell átszámítani.

Mindezen rendelkezésekre és a fent kifejtett indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság 11.100 CAD-nak a kifizetéskor érvényes árfolyam szerinti forintellenértékének megfizetésére kötelezte az alperest annak a kifizetéskor érvényes nemzetközi pénzpiaci kamatának forintellenértékével együtt. Így a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdésére is tekintettel az első fokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

A másodfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott. E körben a másodfokú bíróság figyelemmel volt a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 2. § a) pontjára, (5) és (6) bekezdésére. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a megbízási szerződésben foglalt, a pertárgyérték 10 %-át kitevő ügyvédi munkadíj túlzott a felperes jogi képviselője által kifejtett tevékenység mértéke miatt. E körben a másodfokú bíróság figyelemmel volt arra, hogy az ügy jogi megítélése nem bonyolult, figyelemmel volt a bíróság a felperes jogi képviselője által szerkesztett beadványok számára, tartalmára és arra, hogy két elsőfokú és egy másodfokú tárgyalásra került sor. Figyelemmel volt a bíróság a pertárgyértékre, a fellebbezési értékre, az alperes által előlegezett illeték összegére, az alperesi képviselő által a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenység mértékére, az ügyvédi munkadíjak áfa tartalmára. A másodfokú bíróság a le nem rótt kereseti illeték viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2008. december 10.

. Kovács László s.k.

a tanács elnöke

Dr. Pestovics Ilona s.k.
előadó bíró

Ráczné dr. Gohér Angyalka s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő